

Otázka: Paměť a učení

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): nadinr

Druhy paměti:

- bezprostřední
- krátkodobá
- dlouhodobá

Paměť je plně vyvinuta ve věku osmi let. Bez vnímání se paměť nemůže uplatnit. Všechno tedy začíná vnímáním. Po podnětu zachyceném některým ze smyslových receptorů se informace po krátkou dobu udržuje v příslušném smyslovém registru:

- hmatovém
- zrakovém
- sluchovém
- chuťovém
- čichovém

V další fázi může nebo nemusí přejít do krátkodobé paměti. Díky stálému opakování poté přejdou informace do paměti dlouhodobé.

- **Bezprostřední** paměť dokáže podržet tisíce dat, ale jen dvě sekundy nebo méně.
- **Krátkodobá** paměť podržuje data asi minutu. Má omezenou kapacitu. Informace zaznamenané v krátkodobé paměti podléhají většinou zapomínání. Jen málo z nich přejdou do dlouhodobé paměti.

Fáze procesu paměti:

1. Zapamatování něčeho, uložení do paměti
2. Uchování v paměti toho, co v ní bylo uloženo
3. Vybavení z paměti toho, co v ní bylo uloženo a uchováno

- S těmito procesy souvisí: **Znovu poznání, zapomínání, rozpomínání**

75% informací zapomeneme během prvních 24 hodin po učení. Paměť se rozvíjí, zdokonaluje činností, cvičením.

• **Druhy paměti:**

- Mechanická
- Logická (slovně)
- Názorná (vizuální, sluchová-auditivní, pohybová)

- **Poruchy paměti:** - Amnézie

- Hypermnézie (vzpomínky, které nejdou vypudit)
- Apraxie (zapomenutí něčeho co umím nebo jsem dělal- demence, úrazy)

Učení

Každé činnosti se člověk učí. **Učení** je proces **získávání zkušeností** v průběhu celého života jedince.

Formy učení:

- 1. Senzomotorické učení**- nácvik pohybových činností
- 2. Učení se systematickým poznatkům a pojmům**- obsahuje základní vědomosti z jednotlivých vědních oborů, tak jak je známe především ze školní výuky.
- 3. Učení se jak řešit problémy**- vede k rozvíjení myšlení, intelekt
- 4. Sociální učení**- umožňuje vycházet s lidmi, spolupracovat s nimi, rozumět jejich chování, komunikace a interakce.

-Učením si osvojujeme **vědomosti** (soustavy pojmů a představ) a **dovedností** a vytváříme si **návyky**.

-**Návyky** jsou osvojené psychické předpoklady, které člověka pobízejí k určitému chování (zdravení, poděkování atd...)

Učením se rozvíjejí zájmy, schopnosti, vlastnosti charakteru (trpělivost, vytrvalost), osvojujeme vzorce chování odpovídajícímu prostředí, ve kterém žijeme.

Druhy učení:

- 1. Záměrné** - jestliže se chceme něco naučit, máme určitý cíl.
- 2. Bezděčné** - probíhá náhodně v každodenním životě, zejména při hře, při běžné činnosti. Velký význam má pro dítě. Vyrůstá-li v **podnětném prostředí**.
- 3. Napodobování**- má úzkou souvislost s bezděčným učením. Většinu senzomotorických dovedností si osvojíme tím, že nám někdo příslušnou dovednost prakticky ukáže.
 - Poruchy učení: Specifické poruchy učení nejsou způsobeny poruchami vývoje zrakovým, sluchovým ani motorickým nebo jiným zdravotním postižením. Ani přímo způsobeny prostředím s nedostatečnými podněty. Specifické poruchy učení se projevují u dětí napříč celým spektrem rozložení inteligenčního kvocientu, tedy jak u dětí nadprůměrně, tak i podprůměrných.

Druhy poruch učení :

- 1. Dysortografie** - porucha pravopisu
- 2. Dysgrafie** - problémy s písemnou formou projevu
- 3. Dyskalkulie** - problémy s počítáním a matemat. znaky
- 4. Dysmúzie** - porucha související s hudebními schopnostmi
- 5. Dyspinxie** - porucha spojená s nízkou úrovní kresby
- 6. Dyspraxie** - znamená špatnou obratnost

Pozornost: je psychický stav, který zajišťuje po určitou dobu soustředění člověka na jeden jev nebo jednu činnost.

Druhy pozornosti:

- **spontánní** (bezděčná)
- **úmyslná** (záměrná - musím určit vůlí)

Lidé se navzájem liší v pozornosti, v jejich **vlastnostech**.

- **intenzita** = (koncentrace) stupeň soustředění pozornosti
- **stálost** = délka soustředění (její udržování v čase) ne nějaký jev
- **rozsah** = počet jevů, které najednou obsáhneme (dospělé osoby mohou

postřehnout najednou 6-7 prvků)

- **přenášení** = rychlé přenášení pozornosti z jedné činnosti na druhou je určitým

způsobem pátrání po významnosti podnětu, vystupuje v situacích,

v nichž se ocitáme poprvé a kdy rychlým přenášením pozornosti z

jedné části situace na druhou se pokoušíme o rychlou orientaci.

- **výběrovost** = soustředíme-li se na jeden předmět, ostatní si v tu chvíli

neuvědomujeme (soustava se tak brání před přepětím).

O některých lidech se říká, že jsou **roztržití**. Jsou silně zaujati nějakým úkolem a soustřeďují se tímto směrem. Nedokáží pohotově přenést pozornost k něčemu jinému. Pozornost je podmíněna stavem bdělosti organismu. Mění se během dne, ale i v průběhu delšího nebo kratšího časového období. Na pozornost působí: zdrav. Stav, citové procesy a stavy, potřeby, zájmy.

Tvořivost (kreativita) = schopnost poznávat předměty v nových vztazích a originálním způsobem, smysluplně je používat neobvyklým způsobem (flexibilita), vidět nové problémy, tam kde zdánlivě nejsou (senzibilita), odchylovat se od navykých schémat myšlení (proměnlivost) a vyvíjet ideje i proti proudu prostředí (nonkonformismus).

Představa = je odraz předmětu nebo jevu, který v přítomném okamžiku **nepůsobí** na naše smyslové orgány.

Představy však bývají méně úplné, méně živé a méně přesné než vjemy.

Představy vznikají v mozkovém centru. Mají tedy fyziologický základ. Můžeme si je záměrně vybavit, nicméně nám neustále unikají, střídají se.

Rozlišujeme p. - vzpomínkové a fantazijní.

- **Pamětná** (vzpomínková) - je odrazem předmětů a jevů, které jsme v dané podobě dříve vnímali.
- **Fantazijní** - je obrazem předmětů a jevů, které jsme v dané podobě nikdy

Druhy fantazijních p. - **Rekonstrukční** - podle slovního popisu nebo znázornění

- **Tvůrčí** (konstruuující) - vytváření nových představ

Fantazie může být : **bezděčná** - je neusměrněná, představy se vybavují samy.

záměrná - je řízená cílem, záměrem.

Sny - jsou představy, které vznikají spontánně během nehlubokého spánku.

Snění v bdělém spánku - je to vytváření ideálních představ o blízké nebo vzdálené

budoucnosti (v pubertě a adolescent -dospívající).

Halucinace (přeludy) - neskutečné představy jsou prožívány jako skutečné vjemy.

Vznikají při nezvyklých stavech organismu (horečka, otrava, duševní poruchy).

Představy se mohou spojovat a vytvářet celé řetězce, jedná se o **asociace představ**.

Asociace podle současnosti - vyvolávají se dva vjemy, které vznikly ve vědomí současně.

Asociace podle zákona dotyku v prostoru a čase - vyvolávají se dva vjemy, jak vznikly ve vědomí v následnosti za sebou.

Asociace podle podobnosti - vybaví se nám podobné vjemy, které jsme nikdy nevnímali současně.